

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Félévre — 8 „
 Kelyhen háshoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 10 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 12 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kőszíratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetőknek és hirdetőknak a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyi árak 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 8.

Ehrhard.

Ehrhard dr. Rómában a pápa előtt áll s lépését az egész világsajtó figyeli. Meg kell vallanom, hogy bár Ehrhard katolikus pap, mégis a legkülönbözőbb irányú lapok bizonyos melegséggel, rokonszenvvel írják róla.

A tudós pap e pillanatban, mint drámai hős áll a világ előtt.

A bécsi egyetem katedráján hirdette a vallás tudományt, hirdette a szokott sablontól eltérőleg. Eszméiben merész, modorában kiméletes, meggyőződésein rendíthetlen.

Tanításának irányáért hevesen megtámadták s mint a személyes vitában szokás, meg is gyanúsították. Ehrhard pedig ott hagyta a nagy díszű és jövedelmű egyetemi tanárságot, de elveit nem.

Ez az expositiója az ő drámájának.

Miután így megmutatta önzetlenségét, jóhiszeműségét is dokumentálni akarja és maga személyesen elment Rómába, hol a pápa elé terjeszti ügyét.

Ez a pillanat, mikor két ezer év szent hagyományainak s egy Isten igaz hitének csalatkozhatlan öre s a fiatal, lángbuzgalmu, önzetlen harczosa a modern eszméknek áll szemben, telve reformtörékvésekkel s merész ideákkal, úgy látszik, valóban világtörténelmi esemény.

Úgy látszik, mondom.

Valóban pedig sem nem tragédia, sem nem világtörténelmi, hanem igen sokszor előfordult egyháztörténelmi esemény ez a dolog.

Máskor is volt lángoló vagy lángba borító lélek a legfőbb fórum előtt. Ott nyugodtan, sine ira et studio, mind az elfogultságtól menten, mind a lelkesedéstől befolyásolatlanul megítélik a tudós pap elveit s a vizsgálat eredménye szerint vagy az egyház üdvözítő szent tanaivá lesznek azok az ideák, vagy azokkal ellenkező és kárhuzatos tartalmuk miatt kizáratnak az igaz hit köréből.

Roma locuta, causa finita.

Nem kell idegen országba menni, itthon is van nem egy gondolkodó, buzgó lelkű, hitét mindenek felett szerető pap, a ki a régi sablonok nélkül gondolkodik a theologia tételei felett. Mondanom sem kell, hogy nem a hitzikkelyek, hanem azok megszokott magyarázati módja s fegyelmi szabályok felett.

Nagy szükség van tehát rá, éppen a legjobb, legbuzgóbb lelkek megnyugtása érdekében, hogy a hit legfőbb öre nyilatkozzék a reform theologusok irányzatáról.

Nyilatkozzék addig, míg tiszta forrásból ered e törekvés, míg előre pártok nem képződnek pro és kontra, míg a lélek és észhez lehet szólni, nem a szenvedély és elbizakodottsághoz.

Münchenben már óriásilag elterjedt folyóiratuk van a reformkatolikusoknak XX. század czimen, melyben reform eszméiket bámulatos agilitással propagálják,

de e mellett minden esetben erős bizonyosságát adját hithűségüknek.

Eszméjük az, hogy a katholicizmus lényegét el kell választani az évezredek fejlődés folytán előállott czeremoniális és fegyelmi szabályok vagy szokásoktól. Kényes és hajszálkeskenységű ösvény, mely könnyen eretnekségbe visz.

Ehrhard római utja — egyenes út, egyebet, ha igaz szívvvel szereti hitét, nem is választhatott. Lehet, hogy működése lesz az a lökés, mely a Vatikáni zsinat folytatásában fogja elérni hatását.

Mert az egyháznak meg van csalatkozhatlan szerve mindenféle általános érvényű törvények vagy szokások elrendelésére és el nem zárkozik semmi idea elől, mely jobbá, boldogabbá tehet e földön és üdvösséges az örök életre.

Dr. Ehrhard kérdésére olyan választ kapunk, mely az egész világra elhallatszik s vagy felpeszűdül, vagy elhallgat egy új — most még csak érdekessége által feltűnő irányzat.

P—y.

A macedon kérdés.

A macedon-kérdés most már Európa békéjét fenyegeti. A szultán nem egy könnyen fog beleegyezni abba, hogy birodalmát ismét megsejtsák, mint ahogy azt az orosz diplomácia tervezi. Konstantinápolyból jelentik, hogy Törökország erősen késztődik, hogy minden eshetőségre készen legyen. Úgy látszik, Oroszország ismét csinyt tervez Törökország

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nagy ujság.

Irta: Henry de Plessac.

— Nini, Bréchnutné, maga az? Már ilyen korán vásárolni megy?

— Igen, amint látja, Groslardné . . . a központi csarnokba megyek földieperért; ott olcsóbb, mint a pincze-boltokban, aztán tudja, 5 centime, meg 5 centime az 10 centime, oly hamar elfogy egy frank, hogy észre sem veszi az ember.

— Ó, ebben nagyon igaza van . . . takarékoskodni kell az embernek . . . Én is arra megyek, el kell vinnem egy levelet, amit a második emeleti fiatal asszony tegnap adott át, hogy azonnal vigyem; de este nem szivesen megyek el hazulról, mert a lámpák fénye olyan vakító! . . . aztán azt gondoltam, hogy ugyis mindegy . . . Ha úgy tetszik, együtt mehetünk.

— Hogy tetszik-e, Groslardné?! Na persze! Éppen valami nagy ujságot akarok magának elmondani.

— Nagy ujságot? Mi az? Mondja meg hamar!

— Ismeri azt a hölgyet, aki nálunk a harmadik emeleten lakik?

— Ismerem, úgy ahogy . . . de látni még sohase láttam . . . Hogy is hívják csak?

— Roseraiené. Tudja ugy-e, hogy özvegy?

— Nem, ezt nem tudtam.

— Igen, a férje állítólag hat-hét évvel ez-
 előtt halt meg.

— Ó a szegény! . . . Mi volt a férje?

— Tőkepénzes, nekem legalább azt mondták. Szép mesterség, ugy-e?

— Igen, de Istenem, a tőkepénzeseknek is csak meg kell halniuk.

— Persze; de amig élnek, addig jó dolguk van.

— Mégis nevetséges, hogy egyszer csak mi ránk is ránk kerül a sor és meg kell halnunk!

— Nevetséges? . . . Na, tudja, ha maga nevetségesnek tartja! . . . Én ha rá gondolok, mindig végigfut a hideg a hátamon . . . Maga volt már beteg?

— Nem; csak náthás voltam, s néha fáj a fejem, vagy a fogam, de egyéb bajom nem volt.

— Na, nekem a múlt évben elég bajom volt a gyomrommal . . . épen úgy éreztem magam, mintha kigyók mozogtak volna a gyomromban, s ki se tudtam egyenesedni.

— Es mit használt ellene?

— Mindent, amit csak lehetett; még folyékony elementummal is dörzsöltettem.

— Talán lineamentummal?

— Nem, nem! Hiszen csak tudom, hogy mit beszéljek?! Tudja, ha olyan baja van az embernek, mindig a sirásokra meg egyéb ilyen rémes dolgokra gondol!

— Na, az igaz, hogy sirásos én ugyan nem szeretnék lenni, ha férfi volnék!

— Pedig a sirásosnak mégis biztos kenyere van . . . s az ő üzletében soha sincsen »holt szezon.«

— Ej, milyen vicceket csinál! . . . Jól teszi, hogy mindig jókedvű! . . . T-hát azt mondja, hogy Roseraiené . . .

— Azt mondtam, hogy Roseraiené özvegy.

— Biz az néha megesk az emberrel. Hiszen mi is özvegyek vagyunk.

— Különösen én.

— Miért különösen.

— Istenem, mert én kétszer mentem férjhez, mind a két férjem meghalt.

— Lehetetlen! Hiszen ezt nekem még sohasem mondta! Mindig csak a boldogul férjéről beszélt; nem tudtam, hogy kettő is volt!

— Igen; persze nem beszéltek a megboldogultjaimról. Ez mégsem illenék. Mindig arról mondom, hogy »megboldogult«, am-lyikről épen beszéltek. Mindkettőről egyszerre nem szoktam beszélni.

— Sokáig volt férjénél?

— 31 évig és 7 hónapig.

— De hiszen akkor nagyon későn ment másodszer is férjhez!

— A második férjemről beszéltek.

— Ah, ugy! . . . Es az első?

— Az első csak tizenegy napig volt a férjem.

— Ó, szegényke! Csak tizenegy napig? . . . Valami baleset érte az első férjét?

ellen. Ebben a században nem először teszi ezt és akcióját mindig Törökország selyette meg. A Balkán-államok felszabadítását mindig egy orosz-török háború előzte meg és nem lehetetlen, hogy most is egy ilyen háború áll közből. Néhány külföldi lap már a harci riadót fujja. Az orosz sajtó izgat Törökország ellen és ezt csak az orosz kormány beleegyezésével teheti. Gróf Lamsdorff utazása, mint azt többször hangsúlyoztuk, fordulópontot képez a Balkán politikájában. Lehet, hogy ez az utazás jeladás volt egy konflakációra, mely Európa békéjét fogja veszélyeztetni. Az orosz politikának mindig az volt az erőssége, hogy a kisebb szláv népek ambícióit felkeltette. Most is ezt teszi.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Csekély érdeklődés mellett kezdődött tegnap délután Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának ülése, csak mikor a terjedelmes polgármesteri jelentés olvasása a vége fele járt, népesült be a városház kopott terme.

A polgármester dícséretes törekvéssel nyújt felvilágosítást a Körözs megfertőzésének mai állapotáról. Meg is látszott a törvényhatóságon, hogy szívesen vette a részletes felvilágosítást.

Az egész gyűlést uralta a szódavizadó bérletének ügye. A tagok nagyrésze a háziközelés melletti foglal állást, csak a tanács irtózik tőle. Pedig már csak azért is megéri a kísérletet, hogy tisztán lássuk, milyen a fogyasztás mérve.

Egyébként a közgyűlést ma folytatják. A még hátralevő ügyek között van a villamos szabályrendelet is, amely nagyobb vitát provokál.

A tegnapi tanácskozás lefolyása a következő volt:

Dr. *Beöthy* László főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Dr. *Bozóky* Alajos, *Bozóky* Béla, *Frankó* Endre, *Hlalky* Endre, dr. *Hoványi* Géza, *Kaczián* Károly, *Mezey* Mihály, *Nozák* Rezső, dr. *Pácz* Sándor, *Sipos* Orbán, *Stark* Gyula, *Szokoly* Tamás, dr. *Várad* Zsigmond, dr. *Altmann* Jakab,

— Nem; a tizenegyedik nap este nem jött haza... s a haláláról csak nyolcz év múlva értesültem.

— Akkor az első házassága mégis nyolcz esztendeig tartott.

— Nem, csak tizenegy napig.

— Meglehet az is... ámbár a törvény...

— A törvény!... Fűtyölök a törvényrel...

... A tizenkettedik napon én már özvegy voltam... és aztán megismerkedtem Eugéne-vel.

— Eugénevel?

— A boldogult férjemet.

— A második számuval?

— Természetesen. Az első Edouardnak hívták.

— Ezt mindjárt mondani kellett volna! Csinos volt?

— Na, meglehetősen! Azt azonban nem mondható, hogy csinosabb volt, mint Eugéne... aki egy kissé kövér volt... nem sok volt a haja, de jó ember volt, amikor nem volt részeg.

— Es az első férje?

— Tudja, egész tisztán már nem is igen emlékszem rá. De szőke volt ezt egészen biztosan tudom... sőt nagyon is szőke!

— Tehát vörös?

— Majdnem... Képzeld csak, egyszer a megboldogult férjem így szólt hozzám: Hortense, azt mondja, tizenegy napi szabadságot kaptam; utazunk egy kicsit, igazán utazunk, Mont-

Balogh Döme, *Beczky* Lajos, dr. *Berkovits* Ferencz, *Bertsey* György, *Czeglédy* Jeremiás, *Daday* József, *Déry* János, dr. *Grósz* Menyhért, *Halász* Lajos, dr. *Kecskeméti* Lipót, *Mihelly* Adolf, *Milibák* József, dr. *Radó* Ignác, dr. *Sarkadi* Lajos, *Sulyok* István, *Stern* Hermann, dr. *Vucskics* Gyula, *Weisz* Károly, *Feldmann* Izidor, dr. *Friedländer* Sámuel, *Gábel* Jakab, *Kurländer* Ede, *Schwarz* Antal, *Szmetka* György, *Ullmann* Sándor, *Weisz* Mór, *Bartsch* Sándor, *Füchsl* Mór, *Frankl* Lázár, *Heringh* Sándor, *Hillinger* Lipót, *Ineze* Lajos, dr. *Kazay* Kálmán, *Köblös* Ferencz, *Mihelly* Pál, dr. *Moskovits* József, dr. *Moskovits* Miklós, *Munk* Jakab, *Papp* György, *Pekánovits* Imre, *Rendes* Vilmos, ifj. *Rimanóczy* Kálmán, *Rothmann* Jakab, dr. *Sonnenfeld* Zsigmond, dr. *Schweiger* Ede, *Steiner* M. Albert, *Schenker* Mihály, *Száhlender* Károly, *Rimler* Károly, *Bordé* Ferencz, dr. *Istvánffy* István, *Eleméry* Ferencz, *Gerő* Armin, *Komlóssy* József, *Darvassy* Lajos, *Lukács* Ödön, *Dús* László, *Tóth* Márton, *Sztarill* János, dr. *Baróthy* Akos, *Köszeghy* József, *Ragány* János, *Szűcs* Géza, *Hegedüs* Géza, *Jablonszky* Emil.

A polgármester jelentése.

A közgyűlés megnyitása után *Bordé* Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester jelentését a közigazgatás múlt havi állapotáról. A már közölt adatokon kívül felemlíti a polgármester az ingyen leves és kenyérosszítás ügyében megindult mozgalmat, továbbá az özv. *Des Echerolles-Kruspér* Sándorné uró elnöklete alatt rendezett karácsonyi nagyvásárról és a műkedvelők színelőadásáról, amelyek igen tetemes összeget jövedelmeztek jótékony célra; megemlékezik arról, hogy *Vinkler* József v. püspök az árvaház részére 50 koronát, a *László*-malomtársaság pedig a szegények részére 100 koronát adományozott. Indítványozza a polgármester, hogy a jótékony mozgalom vezetőjének: *Gerő* Armin főkapitányának, özv. *Des Echerolles-Kruspér* Sándorné urónek, a nő választmányának, *Vinkler* József v. püspöknek és a *László*-malom igazgatóságának jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon a közgyűlés.

A Körözs megfertőzése.

Részletesen megemlékezik a polgármester a Körözs megfertőzése tárgyában a mező-telegdi gyárnál tartott helyszíni tárgyalásról. Ismerteti a fertőző anyag kieresztésénél követett eljárást s a kulturmérnöki hivatal által készített szűrőkészülék tervezetét s a város képviselőinek azon jegyzőkönyvbe foglalt kívánságát, hogy a tervezett szűrőkészüléken kívül még egy nyelő kutat

is készítsenek a gyár, amelybe a vizet elszívás végett engednék. A polgármester előterjesztését általános helyesléssel kísérték, ami igazolja, hogy a törvényhatósági bizottság nagy többsége teljesen osztja azokat az aggodalmakat, amelyet méltán kelt a Körözs megfertőzése.

A polgármester jelentését tudomásul vették s a jótékony mozgalom vezetőinek és az adományozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Interpellációk.

Dr. *Bozóky* Alajos megnyugszik a polgármester jelentésében foglaltakban, de kérve-kéri a polgármestert, hogy a Körözs megfertőzésének ügyében a legodaadóbb buzgalommal és eherséggel járjon el. A szakértők ha azt mondják, hogy a víz fertőzése nem ártalmas, nem vitatja, de azt állítja, hogy undorító. A vízművünk pedig oly becses és kitűnő, hogy irigylit az egész ország. 1 millió forintot fektett bele a város és közönség együtt. Ennek az elromlását meg kell akadályozni.

Interpellációja másik részén rámutat arra, hogy *Lukács* György-utcán nem lehet közlekedni a télen építés alá vett csatorna miatt. A föld fel van hányva s a kocsik a gyalogjárón közlekednek. Ennek az utcának a rendezését kéri.

Szokoly Tamás kifogásolja, hogy a villamos világítás ügyében tett tanulmányutjáról nem adott be rajzokkal felszerelt jelentést *Lovas* Zsigmond tb. főmérnök s éppen most ment 3 havi szabadságára, amikor tapasztalatait érvényesíthetné a villamos mű berendezésénél. Hívja vissza szabadságáról a polgármestert. — Kifogásolja, hogy az új városház berendezésének tanulmányozására három tagot küldjön ki a tanács. Erre szükség nincs.

A polgármester válasza.

Rimler Károly polgármester megnyugtatta a törvényhatóságot, hogy a Körözs megfertőzése ügyében minden lehetőt megtesz a tanács. Reméli, hogy rövid időn belül meglegedésre fog határozni az illetékes hatóság. *Lukács* György-utcát áldozatok árán is mielőbb rendezik. *Lovas* Zsigmond tb. főmérnök irásban tett jelentést tanulmányutjáról. A szabadságidőt a törvényhatóság adta meg. A tanulmányutat nem a városház helyiségeinek, hanem a nagy terem berendezésére és az épület világitása miatt rendelte el a tanács. Ez szükséges is. A közgyűlés azonban elejtetheti.

A polgármester választát tudomásul vették.

morencybe vagy *Sceauxba*, ha akarsz... Elképzeheti, hogy mennyire örültem ennek!

— Jó ember lehetett a maga *Edouardja*!

— Hiszen nem *Edouard* volt! Hogy utazhatott volna el velem tizenegy napra, hogy ha csak tizenegy napig voltunk házasok? ... Tehát igazán nagyon sajnáltam a megboldogult férjemet!

— Elképzem, ... ha már tizenegy nap múlva...

— Dehogy!... A másodikat sajnálom!

O, az első nagyon csúf dolgot követett el, mikor elhagyott... de mégis megbocsátottam volna neki, ha visszajött volna... Például egyszer a megboldogult férjem nyolcz napig nem jött haz... már a főnökéhez is elmentem... na... és mikor hazajött, úgy tettem, mintha csak az nap reggel ment volna el hazulról.

— De hiszen azt mondta, hogy nem tért vissza többé!

— Igen, *Edouard* nem tért vissza többé, de *Eugéne* hazajött és... többé sohasem hagyott el!

— Hallja, *Bréchnutné*, én nem tudok eligazodni a maga megboldogult férjei között... hagyjunk nekik békét... mondja el inkább azt a nagy ujságot, hogy mi történt *Roseraie*-nével!

— Jó! Na hát!... *Roseraie*né... csinos neve van, úgy-e? Mindjárt rózsákra gondolok, ha a nevét hallom... Szereti a rózsákat *Grosardné*?

— No, az attól függ, hogy milyenek...

ha nagyon erős az illatuk, akkor mindjárt fejfájást kapok tőlük.

— Tegyen úgy mint én. En sem szeretem a rózsák erős illatát, de szívesen nézegetem őket. Vettem tehát csinált rózsákat s üveg harang alá tettem őket.

— Ez finom gondolat! Egy üvegbura alá én is eltettem a menyasszonyi csokromat... Na, mi az ott?... Mennyi rendőr és mennyi ember... Nézzük csak!

— O, én nem szeretek odamenni, ahol csődület van... lökdösnék, taszigálnak, a lábamra taposnak... az emberek olyan udvariatlanok!

— Igen, különösen a fiatalok!... ó, már is oszlanak az emberek!... ah, már látom, elesett egy ló!

— Megi t fölkel?

— Igen, megint befogják.

— Szegény állat! Ha azt látom, hogy egy ló elesik, mindig úgy sajnálom, mintha az én gyermekem volna... Ó, nézze csak, ott egy véres embert bevisznek a gyógyszerházba... valószínűleg a kocsis.

— Bizonyosan fáj neki ott, ahol megütötte.

— De nem úgy, mint a lónak!... A ló még meg se mondhatja, hogy mi fáj neki...

— Persze, nem tudja megmondani... Ez néha nagyon kellemetlen lehet!

— Néha? Mindig! Képzeld csak el, hogy magának kívágnák a nyelvét; mit szólna hozzá?

Az 1903. évre megállapított törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét, az igazoló választmány jelentése alapján tudomásul vették.

Kapcsolatosan bejelentette az igazoló választmány, hogy dr. Radó László a törvényhatósági bizottság tagjává választott. Tudomásul vették.

Az igazoló választmányt a következőleg alakították meg: a főispán kinevezte: elnökül Frankó Endrét, tagokul Száhlender Károlyt, Schöpflin Agostont és dr. Hoványi Gézát; a közgyűlés beválasztotta tagokul dr. Berkovits Ferenczet, Hlatky Endrét, Mezey Mihályt, dr. Molnár Imrét és Mihelys Adolfot.

Ezután az egyes bizottságokat egészítették ki.

A számonkérő székbe Hlatky Endrét és Miskolczi Barnát; — a közegészségügyi bizottságba dr. Kazay Kálmánt és dr. Fáczi Sándort; — a pénzügyi szakbizottságba dr. Friedländer Sámuel; — a szépsézet és közlekedési szakbizottságba Pékánovits Imrét és dr. Stocker Józsefet; — a színházi bizottságba dr. Radó Lászlót és Harmathy Károlyt és a nyugdíj-bizottságba dr. Konrád Márkot választották be.

Az 1903. évre összeállított országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét tudomásul vették, a helyigminiszter azon leiratával együtt, amelyben a »Szent László járvány- és hevenyfertőző-kórház« szabályrendeletét jóváhagyta.

A szikvizadó bérlete.

Egyetlen tárgy, amely hosszabb vitát keltett.

A városi tanács bejelentette, hogy a helyigminiszter megsemmisítette a törvényhatóság azon határozatát, amelylyel a szikvizadó bérletét árlejtés mellőzésével, az eddigi feltételek mellett, újabb hat évre Feldmann Izidor eddigi bérletnek adta ki. A régi szerződés 1902. december 31-én lejárt, a miniszter leirata pedig 1903. január 2-án érkezett le a városhoz.

A tanács éppen erre való tekintettel, javasolta a közgyűlésnek, hogy a bérletet hat hónapra hosszabbítsák meg Feldmannal; egyben utasítsák a tanácsot, hogy hirdessen árlejtést, s ennek alapján tegyen javaslatot a bérbeadás, vagy a házikezelés behozatala iránt.

Dr. Hoványi Géza elfogadja a tanács jelentésének azon részét, hogy hat hónapra hosszabbítsák meg a bérletet. Más mód most alig van. Az árlejtést azonban nem helyesli, hanem már most határozzák el, hogy 1903.

julius 1-én a házikezelést behozzák. Ez a legjobb mód, amelylyel a város jövedelemszaporulatot ér el.

Dr. Sarkadi Lajos hozzájárul a dr. Hoványi indítványához, de még a hat hónapot sem várja be, hanem azonnal vegyék házikezelésbe a szikvizadót. Most tél van, míg a szikviz szezonja bejön, a város is berendezkedhet.

Steiner M. Albert hasonló nézetben van.

Dr. Sonnenfeld Zsigmond teljesen osztja a dr. Hoványi Géza indítványát.

Hlatky Endre azon nézetének ad kifejezést, hogy a bérlet folytatása törvénytelen, mert a miniszter azt nem hagyta jóvá. Ha a házikezelést beakarjuk hozni, már most tegyük azt. Erre 24 óra elég, annál inkább, mert szabályrendelet van a szikvizadó kezelésére. Meg kell kísérteni a házikezelést, s ha nem hoz hasznot, lehet később is bérbeadni. A dolog egyszerű, könnyen meg lehet valósítani.

Mihelys Adolf nagy óvatosságot ajánl, mert egy fél év alatt sok szikvizet lehet előre készíteni s az év második felében nem lesz jövedelme a városnak. Talán meg lehetne úgy oldani a kérdést, hogy az eddigi bérlet kezelő hat hónapig a város részére az adót. Esetleg fel lehetne emelni az adótételt.

Rimler Károly polgármester a tanács javaslatát ajánlja. Joga van a városnak ideiglenes állapotot teremteni, a régi alapon. A házikezelésnél az lenne a fő, hogy az adótételt fel-emeljék s erre szabályrendeletet készítsenek. A mostani szabályzat a bérleti rendszerről szól. A házikezelés pénzbe is kerülne.

Balogh Döme könnyen kivihetőnek tartja a házikezelést, mert a fogyasztási adóhivatal ellátja a teendőket s új személyzet nem kell. Azonnal léptessék életbe a házikezelést.

Becskay Lajos azt kifogásolja, hogy a bérlet maga is gyártó. Ezért van a házikezelés mellett.

Ragány János bizonyos időt szükségesnek tart a házikezelésre leendő átmenetnél. Különbösen is ahhoz szabályrendelet kell s pénzbe is kerül. A tanács csak időt kér s lehet, hogy hat hónap múlva a házikezelést fogja ajánlani.

Dr. Sarkadi Lajos felmutatja a meglevő szabályrendeletet s abból mutatja ki, hogy ép-

pen a házikezelésről szól. Már holnap életbe lehet azt léptetni.

Lukács Ödön tanácsnok azt vitatja, hogy a szabályzat alapján nem lehet a házikezelést életbeléptetni, mert a kezelők jogai és kötelességeiről nem intézkedik. A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.

Dr. Kazay Kálmán ismerteti, hogy milyen egyszerű a szikvizadó kezelése. Ma 12,000 forintot vesznek be s ebből 6000 forint bért fizet a bérlő. A másik 6000 forint marad a kezelésre. Ha azonban valaki 9000 forint bért fizetne, ezért odaadná. A hat hónapi bérlet-hosszabbítás nem káros s ezért elfogadja a dr. Hoványi indítványát. Az adótétel felemelését azonban ellenzi, hanem a külföldi ásványvizeket adóztassa meg a város.

Dr. Hoványi Géza feltétlen híve a házikezelésnek, de a kezelést és az ügyet tanulmányozni kell. Akként módosítja indítványát, hogy az árlejtést tartsa meg a tanács, de már most mondják ki, hogy a szikvizadót hat hónap után házikezelésbe veszi a város. Nehogy hat hónap múlva azt mondja a tanács, hogy nincsenek előkészülve a házikezelésre.

Rimler Károly igéri, hogy márcziusban már jelentést tesz az árlejtés eredményéről, javasolja ekkor a tanács, hogy a bérlet vagy házikezelésbe menjen-e be a város.

Dr. Moskovits József a rögtön házikezelés mellett van.

A többség elfogadta a hat hónapi bérlet-meghosszabbítást s kimondotta, hogy az árlejtés megtartása mellett a házi kezelést készítse elő a tanács és melőbb tegyen javaslatot.

*

Győr város feliratát a képviselőházhoz, a községi kölcsönök bélyeg és illetékmentessége iránt pártoló felirattal támogatják.

Csepregi Miklós részére a kért terület átengedték.

Hosszu vitát keltett a tanács javaslata, hogy a Kolozsvári-utcán a háza előtt köztérnek fennmaradó 57 □ méter területet 574 koronáért vegye meg a város.

A többség azonban elfogadta a tanács előterjesztését.

Az Uri- és Széles-utca sarkán emelendő községi iskola tervét és költségvetését elfogadták.

— Semmit, mert akkor már nem is tudnék szólni! . . . Jobb szeretem a madarakat, amelyek énekelnek s aztán nincs olyan rossz szaguk, mint a macskáknak, ha . . .

— Ó, a macskákat nagyon le lehet szoktatni róla . . . Például Romulus mindig a szenes ládába megy.

— Romulus? Csinos név . . . honnan szerezte ezt a nevet?

— Bizony már magam sem tudom . . .

— De hogy Roseraiénre visszatérjünk, maga azt mondja, hogy . . .

— Igen, igazsága van! Tudnia kell ugyanis, hogy Morli ur . . .

— Ki az a Morli ur?

— Az a festő, akinek a legfelső emeleten van a műhelye . . . Ah, kedvesem, ha tudná, hogy milyen szép holmijai vannak! En tisztogatok nála . . . s ha nincs otthon, akkor egy kicsit körülnézek . . . Hiszen abban csak nincs semmi, ugy-e?

— Persze, hogy nincs! . . . A mi házukban egy divatársnénál takarítok és . . . Ha elmegy hazulról, beadja hozzám a kulcsot . . . Mikor fölmegegek, megnézem a kalapokat, néha egyiket-másikat fel is próbálom a tükör előtt . . . csodaszép kalapjai vannak, olyan remek virágokkal!

— Azok a kalapok azonban már nem illenek a mi korunkhoz!

— Nem baj! azért mégis szívesen nézegeti őket az ember . . . azt képzelem olyankor

néha, hogy előkelő hölgy vagyok. Szeretne maga is az lenni, Bréchnutné?

— Hm, hm! Nem volna épen rossz dolog . . . s tudnék előkelő hölgyhöz illően viselkedni! . . . Látott volna csak engem huszonkét esztendővel ezelőtt! Adéle unokahugom esküvőjére almazöld ruhát csináltattam . . . Minden tülkös nélkül mondhatom, hogy olyan voltam benne, mint egy hercegnő.

— Soha életemben sem vágyódtam ugy semmire, mint egy lila selyemruhára . . . Tudja, olyanra, ami suhog az emberen, ha végigsétál az utcán . . . Hogy is hívják csak azt a selymet? . . . Filo-filo . . .

— Filozófia talán? . . . De azért mégis kellemesebb, hogyha valami finom kocsiban ül az ember . . . mint ezek, akik épen itt vágatnak! Ezeknek jobb dolguk van, mint nekünk, nem kell a vásárcsarnokba menniök, s nem kell másnak a levelét czipelniök . . .

— Igen, de ha kocsin járnak, akkor drágábban is venné a földiepr t!

— Bannám is én, ha s k pénzem volna!

— De azért még sem kell többet adni semmiért, mint amennyit ér . . . Ah, az a pénz! Milyen utálatos találmány! Nem jobb lett volna, ha helyette valami okosabb dolgot eszeltek volna ki?

— Akkor valami mással kellene fizetnünk . . . hogy mivel, azt magam sem tudom! De fizetni azért mégis csak kellene! . . . Például nézze csak, Groslardné, ha pénz nem volna, akkor se vinne ingyen másnak a levelét!

— Természetes, hogy nem!

— Nahát! . . . Mégis csak jobb, hogy van pénz a világon! . . . De mi baja magának? Olyan izgatott . . . talán rosszul van?

— Ah, Istenem . . . Eszembe juttatta azt a sürgős levelet, amit tegnap este kellett volna elvinnem . . . Otthon felejtettem!

— Na hiszen, ha csak az a baj . . . Talán nem is olyan nagyon sürgős az a levél! Jöjjön velem a vásárcsarnokig. Mindjárt ott leszünk.

— Nem, inkább visszafordulok, — de még nem mond am el magának azt a nagy ujságot. Tudja, Roseraiéné . . .

— Igen, igen . . .

— Tehát képzelje csak kedvesem . . . férjhez megy Morli urhoz!

— Morli urhoz?

— No igen, ahoz a festőhöz, aki ott lakik ugyanabban a házban.

— Na de . . . mi közöm nekem ehhez, ha nem ismerem se az egyiket, se a másikat? Ennyi az egész?

— De azért mégis csak érdekes az ilyen házasság!

— Istenem, tudja, másoknak az ügyei . . . No persze, igaza van, mi nem szoktunk fecsegni!

— Nem, semmi esetre sem!

— Tehát a viszontlátásra, Bréchnutné!

— Viszontlátásra, Groslardné!

Az idő előhaladván, a főispán este 6 óra-kor a közgyűlést berekesztette.

A hátralevő ügyeket ma, pénteken délután tárgyalják.

Előfizetési felhívás.

E hónap elsőjével kilenczedik évfolyamába lépett a Tiszántul. Nyolcz év viharai közt meg-erősödve indul új küzdelemre.

Manapság, mikor mindenfelé hazug jelszavak hódítanak, nehéz volt lapunknak a maga nyíltan kibontott zászlaja mellett megállani. Nem tagadjuk, a csaták tűzében többször megremegett a kezünk, mely a zászlót el nem hagyta s nem egyszer aggódva néztünk jelszavainkra, melyek zászlóinkra írva ragyogtak.

Hála Istennek, ezen túl vagyunk. A Tiszántul szilárdul gyökeret vert e nagy vidék közönsége közt, bizonyosságul annak a hódító erőnek, mit a magyar kereszténység ma is képvisel.

Magyar lelkünk erős hite, hogy a mint a kereszt alatt lett nagygyá e haza a múltban, a kereszt alatt lesz nagygyá a jövőben is. És erős hite ez annak a közönségnek is, mely oly bensőséggel támogatta eddig lapunkat.

Ehhez a mi lelkes közönségünkhöz fordulunk, kérve szíves támogatását a jövőre is. És kérjük, az új év, elején ajánlják lapunkat ismerőseik körében, hiszen ezzel nem annyira nekünk, mint inkább a keresztény haladás eszméjének szereznek híveket.

A Tiszántul az marad ezentúl is, ami eddig volt: az igazság őszinte katonája. Elveinkért mindent, elveinket semmiért és senkiért. A mellett a napi események hí krónikása és igaz bírója, a közönség igaz barátja.

Az előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók.

Minden új előfizetőnk is megkapja lapunk nagyértékű ajándékát, a

Tiszántul nagy képes naptárát,

mely naptári és gazdag szépirodalmi részen kívül tartalmazza Biharvármegye és Nagyvárad teljes czimtarát, Nagyvárad régi és új utca nevet.

Lapunkba dolgoztak az elmúlt évben:

Vezércikk: Dr. Bozótty Alajos, Fetszer Antal, dr. Prohászka Ottokar, dr. Károly Irén, Kirchanek Odön, dr. Justh Károly, Dr. Tóth-Szabó Pál, Mihók Sándor, dr. Vuicsics Gyula, Kaczvinsky Andor, Pálffy Béla, dr. Krüger Aladár, Bodnár János.

Tárcza: Kincs István, Kontúr Béla, Baán Aladár, Szemethy Géza dr., Némethy Gyula dr., Kováts S. János, özv. dr. Személy Kálmán, dr. Lindenberger János, Ember György, Endrey Kálmán, Szöke Berta Stella, Szabó Ilona, dr. Helvey Lajos, Mányiné Prigl Olga, Deér, Csontos Sándor, Pálffy Béla, dr. Krüger Aladár, Dutka Akos Ulferth József és fordított tárczák a világirodalom legjelesebb íróitól.

Közigazgatás (megye, város): Vidosits Gyula.

Hírek: Vidosits Gyula, dr. K. A., Marschand Odön, Dutka Akos, Niedermann Gyula, Ludvig Gyula és vidéki tudósítók.

Tanügyi, irodalmi és egyéb cikkeket közlélünk számos jelesétől közlélünk.

Színház: Dr. Krüger Aladár.

Regényrovatunkban Sienkievicz Henrik világhírű regényét, a »Tüzzel vassal« címűt közléljük; ennek befejezése után Conan Doyle-tól, a zseniális angol regényírótól fogunk közlélni egy érdekesítő bűnügyi regényt.

Mindazek a munkatársaink támogatni fognak ezentúl is — kérjük a közönséget, mely munkatársaink által szerette meg lapunkat, — szintén ne vonja meg támogatását ezentúl sem.

A Tiszántul
kiadóhivatala.

A Tiszántul
szerkesztősége.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATÓ.

Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátralevőben vannak, hogy azt mielőbb rendezni szíveskedjenek.

* **Az alispán összeférhetlensége.** A mező-telegi Bihar-Szilágyi olajgyár már évek óta megfertőzteti a Sebes-Körözs vizét az Egeres-patakon át a gyárból kieresztett vitriol és petroleum salakos szennyvízzel. A sok hazavona után az elmúlt december hóban megtartották a helyszíni tárgyalást a kulturmérnöki hivatal által készített tervezet alapján a szűrőkészülék engedélyezése ügyében, s a felvett jegyzőkönyvet beterjesztették I. foku határozathozatal véget Szunyogh Péter alispánhoz, mint I. foku vizjogi hatósághoz. Már akkor rámutattunk, hogy Szunyogh Péter alispán nem bírhatja el már a saját szempontjából sem ezt a vitás ügyet, mivel a Bihar-Szilágyi olajgyárnak igazgatósági tagja. Mint értesülünk, Szunyogh Péter alispán hasonló nézetben van, s előterjesztést tett a földmívelésügyi miniszternek, hogy helyette ez ügyben más I. foku vizjogi hatóságot rendeljen ki.

* **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Konetsny Aladár székesfehérvári adóhivatali gyakornokot a berettyó-újfalui adóhivatalhoz adóhivatali tiszté nevezte ki. — Ugyancsak a pénzügyminiszter a nagyváradai kataszteri felmérési hivatalnál Ulferth Józsefet, lapunk ismert tárczaíróját felmérési növendékké léptette elő.

* **Szél Kálmán üdvözlése.** Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága Latinovits Pál főispán indítványára elhatározta, hogy Szél Kálmán miniszterelnököt a kiegyezési tárgyalások befejezése alkalmából feliratilag üdvözlí. Az üdvözlés egyebek közt azt is tartalmazza. Az ország közvéleménye aggódva, izgatottan várta a fejleményeket. Aggodalma daczára azonban erős volt a hite és reménye, hogy Nagyméltóságod kiváló közszolgálati multja, lankadatlan kitaró buzgalma, hazafias erényei, a kiváló erkölcsi és szellemi tulajdonságai a megegyezés helyes és az országra nézve üdvös útját megtalálандják. Az ország közvéleménye hitében és reményében rem csálódott.

* **A hónap vége.** Két bohém ül boros hangulatban az asztalnál. Az egyik felsőhajt fáj dalmasan:

— Haj-haj! Nincs borzasztóbb korszak, mint ez a hónap-vége! Egy fityingem sincs ilyenkor.

A másik csodálkozva kérdezte:

— De kérlek, mit beszélsz te most hónap-végről? Hiszen hetedike van csak!

— Hja, barátom, csakhogy nálam mindig két vége van a hónapnak. És most az innesső végén tartok . . .

* **Megfelebbezett választás.** Az ipartestület békéltető bizottságának megválasztása december 28-án ment végbe. A választás szomorú eredménnyel végződött, a mennyiben a régi bizottságból az érdemes tagokat a szocialisták kibuktatták és minden vonalon saját jelöltjeiket vitték erőszakkal győzelemre. A vá-

lasztást a helybeli iparos ifjuság, a katolikus legényegylet és a csizmadia segédek felebbezésel támadták meg. A felebbező iratot tegnap délelőtt küldöttségileg nyújtották át Gerő Armin rendőrőskapitánynak az I. foku iparhatóság fejének. Gerő készséggel ígérte meg a küldöttségnek, hogy sérelmeiket orvosolni fogja. Valószínűleg új határnapot fognak kitűzni a békéltető bizottság megválasztására.

* **Dankó Pista nagybeteg.** Dankó Pista, a legnagyobb élő népdalköltő, a magyar dal nagy poétája, betegsége, mint bennünket értesítettek, már válságosra fordult. orvosai lemondottak a javulás minden reményéről. Barátjai, író- és költőtársai állják körül a nagybeteg ágyát, hogy megnyihassék utolsó perczeit. Utolsó vágya a poétának, hogy Szegedre jöhessen vissza, ahonnan szárnyrakelt nagy tehetsége, ahonnan megindult világhódító útjára és ahova mindenkor visszavágyakozik.

* **A Tiszántul naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőknél kívül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárat 60 fillerre szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papírüzletében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szavartőzsdében.

* **Ellopott fehérneműk.** Fazekas István csizmadia iparos Huszar-utca 21. sz. alatti lakása udvaráról tegnap délelőtt 11 óra tájban a mosásban levő fehérneműket Varga Róza és Rostás Mari cigány nők, az utóbbi az örökké tolvajlásból élő Rostás-familia tagja, — ellop-ták. A két cigányasszony a fehérneműekkel fulásnak eredi, azonban hamarosan elcsípték őket s lezárták. Tettüket tagadják, bárha semmi körülmény sem menti őket.

* **A Nagyvárad Naplót elkobozták.** A Nagyvárad Napló tegnapi számában az »Ujság« című lapból átvett, s jelenleg büntetés alatt álló cikket közöl, mely hemzseg a királyt sértő kifejezésektől. A cikket Eber Jenő biztosítási titkár írta, abból az alkalomból, hogy O Felsége nem ment Kolozsvárra a Mátyás-szobor leleplezésére. Gunynyal mutat rá, hogy az ünnepélyen nincs jelen a nagy király utóda, aki fél a magyar néppel érintkezni. — A királyt sértő cikkhez a N. Napló kommentárt is fűz hozzá, melyben a cikket bátor, őszinte írásnak mondja, s abbéli reményét fejezi ki, hogy az esküdek felmentő ítéletet fognak hozni. A királyt sértő cikk reprodukálása miatt a nagyvárad kir. törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a Nagyvárad Napló tegnapi számának elkobzását, melyet a rendőrség büntügyi osztálya a délelőtt folyamán a lap szerkesztőségében, nyomdájában és azonkívül a lapot árusító helyeken foganatosított is.

* **Apró hírek. Ellévedt malaczkok.** Szalmári János magyar szabó iparos udvarára a napokban két malacz tévelyedett be. A rendőrség a két malacz tulajdonosát ez utoa hívja fel, hogy a malaczkokért 8 napon belül annál is inkább jelenkezzenek, mert ellenkező esetben a malaczkokat elfogják a rendőrkapitányi hivatalnál árverezni. — **Az ételosztók** és melegező helyek tegnapi forgalma hasonló volt a tegnapielőttihez. Több mint 1400 adag levest és kenyeret osztottak ki. Az ételosztók és melegezők valószínűleg rövid idő alatt befognak zárulni, mivel az alap pártolás hiányában rövid idő alatt kiapad.

* **A debreczeni ékszerolvaj büntársá.** Lapunk keddi számában részletesen megírtuk, hogy a debreczeni Kónya féle ékszerület kirkatának betörőjét és a benne lévő ékszerek

elrablóját elmúlt vasárnap délelőtt Tóth István 23 éves török-szent-miklósi többször fegyházviselt egyén személyében rendőrségünk elcsipte, éppen akkor, mikor Tóth egy Fazekas István nevű faczér pinczérral Klein Kossuth-utcai zálogintézetében elakarta az elrablott ékszereket zálogosítani. Tóth Istvánt akkor mindjárt lezárták, de Fazekast, mivel a bűnrészeség nem volt rábizonyítható, szabadon bocsátották. Időközben azonban bizonyossá lett a rendőrség abban, hogy Fazekas is részes a rablásban és tegnap este elfogták. Fazekasnál a megmotozás alkalmával még találtak hat órát és négy értékes láncot, melyek a Kónya üzletéből valók. Így Fazekas is átkísértetett társához az ügyészség fogházába.

* **Rablógyilkosság az országuton.** Vakmerő gyilkosság történt hétfőn este Várhely és Verebény községek közötti országuton, hol Majzik Péter várhelyi gazdaembert agyonlőtték és kirabolták. Majzik Péter várhelyi gazdaember hétfőn több kocsi gabonát szállított Fuchs Ignác verebényi gabonakereskedőhöz. A gabona átvétele után a felfogadott fuvarosok elhajtottak, csak Majzik maradt még hátra, aki a kereskedővel elszámolt. Mikor Majzik a gabona arát megkapta, kocsira ült s hajtatott hazafelé Várhelyre. Este 8 óra tájban lehetett, amikor a várhelyi határba ért, ahol már lestek rá s a mitsem gyanító embert agyonlőtték s aztán kirabolták. A rablók Majzik lovait megvagdalták s a megvadult lovak vágatva rohantak haza, magukkal vitték a kocsiban halva fekvő gazdájukat. A csendőrség még az éjjel értesült az esetről s azonnal megindította a nyomozást. Másnap már sikerült is a két rablógyilkost Latkár Ferencz és Bana György várhelyi lakosok személyében kideríteni. A két gyilkos fuvarosa volt Majziknak, akik a gabonáját szállították. Ezek tudták, hogy Majzik sok pénzzel tér haza, lesbe állottak tehát és agyonlőtték. Az áldozatnál 1800 korona készpénz volt. Ezt a pénzt elrabolták s megosztokodtak rajta. A csendőrségnek sikerült beismerésre bírni a gyilkosokat, akik aztán az elrabolt pénzt is előadták. A gyilkosokat letartóztatták.

IRODALOM.

Szláv áramlatok és hazánk.

Esterházy János gróf, a főrendiház tagja e cím alatt írt a szláv nemzetiségi mozgalmakról egy nagyobb szabású tanulmányt. A 126 lapnyi vastkos füzet csak egy fejezet, ama terjedelmesebbnek ígérkező tanulmányoknak, a melyeket »Nemzetiségi Tanulmányok« cím alatt szándékozik időnként közzétenni. Esterházy János gróf neve nem ismeretlen a nemzetiségi kérdéssel foglalkozó publicisztika mezijén. A nyáron egy éve mult adta ki tanulmányát amaz erkölcsi ö-szeférhetetlenségről, mely lehetetlenné teszi, hogy valaki az állam magyar nemzeti jellegét tagadó nemzetiségi programmalapján tagja lehessen a magyar nemzet törvényhozásának. Jelen tanulmányában a pánszláv törekvésekkel foglalkozik. A pánszlávizmus irodalmának beható ismerete alapján először is meghatározza, hogy miben áll a szláv eszme fejlődése, jelenlegi állapota és a jövőre vonatkozó törekvése? Egy következő fejezetben a pánszláv propaganda egyetemes képét rajzolja meg monarchiánkban. »A pánszláv propaganda speciális képe a magyar Felvidéken« című fejezetében pedig bőséges adatokkal és idézetekkel tárja fel azt az aknamunkát, a melyet az éjszaknyugati vármegyében a tót nemzetiségi politikusok évek óta egyre növekvő vakmerőséggel folytatnak.

A tanulmányt befejező Zárzó-ban előadja ama nézeteit, a melyek azokat az eszközöket jelölik meg, a melyekkel elejét lehet venni a pánszláv üzemek erősödésének, erre vonatkozó nézeteit a következő három pontba foglalja össze: I. A kormány feladata: a cseh-tót, illetőleg a pánszláv üzemek hathatósabb ellenőrzése és ebből kifolyóan minden külföldi be-

folyásnak távoltartása, a hazafiatal nemzetiségi elemek eljárásainak megnehezítése és megtorlása, — egyszóval a nemzetiségi állam eszméjének megőrzése. II. A törvényhozás feladata: kimondani a nemzetiségi politikusok erkölcsi vagyis politikai összeférhetetlenségét. III. A kormány és a társadalom: támogassa és becsüti meg a hazafias nemzetiségi elemeket és csinálja meg a felvidéki magyar bankok trustjét, a tót pénzüzetek káros hatásának ellensúlyozására. Hogy a felvidéki pénzüzetek trustje megcsinálható, annak bizonyítására két táblázatban közli e pénzüzetek főbb adatait az 1900. évi mérleg szerint. A füzetet »Szemlények a pánszláv propagandára vonatkozó hírlapi közleményekből« cím alatt a legutóbbi év szláv mozgalmainak valóságos Oramányára zárja be. A sok tudással, erős magyar érzéssel és hazafias buzgósággal megírt füzet nemcsak becsületére válik a lelkes magyar főurnak, de meg is érdemli, hogy elolvassák mindazok, a kik politikai kérdésekkel foglalkozni szeretnek. Az elegáns kiállítású füzet ára 2 korona és kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Igazságszolgáltatás.

A vasuti tolvajok büntetése.

A tolvaj vasuti alkalmazottak tegnapelőtt letárgyalt ügyében tegnap hirdette ki *Milye Gyula*, a büntető tanács elnöke az ítéletet.

A törvényszék beigazoltnak látta, hogy a négy vasutas a csomagok feltörésével nagyobb értékű tárgyakat és élelmi czikkeket lopkodtak össze. S így lopás büntetettéért *Lőesei Viktort* 1 évi, *Benedek Benjámin* 1 évi, *Nagy Lászlót* 7 havi, *Földesi Sándort* pedig 6 havi börtönnel sújtotta.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Mártha (opera.)

Szombat: Mártha.

Vasárnap délután: Kornevillei harangok este: A kereszt jelében.

A kereszt jelében. A gyönyörű látványos színmű tegnap is nagy tetszést aratott a színházban. Hába azoknak minden öröklődése, a kik mindenáron mindenből szemita kérdést akarnak febrkálni. Annyira jutottunk már, hogy a keresztény eszméket egyesek szerint színpadra sem szabad vinni, mert a kereszt csak »geometria-forma« s nem Krisztus keresztje terjedt el a világon, hanem a geometria-forma. Ó, ártatlan tudatlanság! Mások pedig csak a szemükkel tudták élvezni a darabot: valószínűleg bedugván füleiket, nehogy hallhassanak.

A felekezeti elfogultság alapján álló kritikákkal szemben a közönség az igazgatónak adott igazat, a ki igen helyesen járt el, hogy ezt a darabot előadatta. Nemcsak a szövege érdekes és szép, hanem különösen a diszletek frappáns hatást gyakoroltak a közönségre tegnap is. Ugy a fórum, mint az amfiteátrum a nyüzsgő ezer meg ezer nézővel meglepően szép és izléses dolgok. Nem utolsó sikere a színpadi technikának a második felvonás, ahol három színváltozás követi egymást, a nélkül, hogy a függőnyt közben lebocsátanák.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a *Kornevillei harangok* operett kerül színre a színházban az új és sikert aratott szereposztásban. Este harmadszor mutatják be a színház szenzációs látványos darabját, a *Kereszt jelében* drámai korrajzot.

Mártha. Általános s a közönség izlésében mintegy örvendetes változást jelentő nagy érdeklődés mutatkozik Flotow gyönyörű operájának, *Márthának* mai, pénteki előadása iránt. A tegnapi főpróba a legnagyobb sikert jósolja. A főszereplők, Márkus Aranka, Székely Anna, Pintér Imre, Perényi József, Csatár Győző, a kar, a zenekar a legnagyobb ambícióval készültek erre az előadásra. Szombaton, holnap este megismélik *Mártha* előadását.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 112.

Bérlet 94. sz.

Ma pénteken, 1903. január 9-én:

M Á R T H A.

vagy: a richmondi leányvásár.

Opera.

S Z E M E L Y E K:

Lady Harriet Durham, a királynő udvarhölgye — —	Márkus Aranka
Nancy, meghittje — —	Székely Anna
Lord Tristán, Mieleford — —	Csatár Győző
Lionel) haszonbérlek — —	Perényi József
Plumquet) — —	Pintér Imre
A richmondi bíró — —	Vank István
Schmidt Polly) — —	H. Czene Stefi
Pitt Molly) — —	Lengyel Margit
Witt Betti) szolganők — —	Vankné
Pikk Julia) — —	B. Horváth Irma

HELYARAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 torint. Zsólye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr., Támlászék, 1 ft. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, január 10-én:

M á r t h a.

Opera.

MULATSAG.

FARSANGI NAP TÁR.

Jan. 10. Jogászbál.
Jan. 10. Kovács Tivadar balletmester táncziskolájának zárvizsga-estélye a Zöldfában.
Jan. 11. Ipartestületi ifjuság önképző körének tánczestélye a Zöldfában.
Jan. 11. Pecze-Szöllősi Olvasó Egylet mulatsága a Jégpinczében.
Jan. 17. Otthon bál.
Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.
Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és tánczestélye.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Kozvacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

Tánczvizsga estély. Kovács Tivadar balletmester, holnap szombaton igen sikerültnek ígérkező estélyiel fejezi be nyilvános táncziskolai szezonját. Az estélyen mindenkélt befogják a növendékek mutatni az összes ismert francia-, szalon- és társastánczokat. Aztán kezdetét veszi a táncmulatság, mely bizonyára a hajnali órákba fog nyúlni. Kovács balletmester, — tekintve, hogy előző években is sikert ért el tanítványával — megérdemli, hogy nagy közönség legyen jelen. Belépti díj családjegy (4 személyre) 4 korona, személyjegy 2 korona, diákjegy 1 korona, karzati 50 fillér.

A nőegylet kalikóbálja.

A biharmegyei s nagyváradi nőegylet január 31-én a Kereskedelmi Csarnok termeiben rendezendő kalikóbájjára nagyarányú előkészületeket tesz a rendezőség, mely vegyesen katonatisztekből és helybeli fiatalságból alakult. A kertészek művészi kezei a termeket valóságos tündérvilágokká fogják varázsolni, melynek méltó kiegészítése lesz a tündérek felvonulása, kék kalikóban, egy-egy rózsaszín kalikós ur gardirozása mellett. A zenét a katonazenekar és Bura Karcsi zenekara fogják szolgáltatni. A kalikósok díszes festői csoportja a Rákóczi-induló hangjai mellett fognak a táncsterembe vonulni.

A holnapi jogászbál.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia polgárságának holnap tartandó báija iránt óriási érdeklődés mutatkozik. A jogászbál a farsang első mulatsága lesz s *Alliquander* Odön elnök vezetése alatt a rendezői gárda minden lehetőséget elkövet, hogy az est minél fényesebben sikerüljön. A rendezőség a résztvevő hölgyeket, kik bizonyára nagy számmal lesznek a Kereskedelmi Csarnok parkettjén, remek kivitelű tánczrenddel lepi meg. A bálanyai tisztet *Markovits* Antalné őrnök fogja teljesíteni. Belépő díj személyenként 5 korona, kezdete 9 órakor.

Tánczestély Gyulán.

Gyula, január 8.

Pazar fényben uszott tegnapelőtt, azaz február 6-án a Göndöcs-kerti pavillon. A gyulai nőegylet hangversenyyel és tánczestély egybekötött tea-estélyt rendezett. Már esti 8 óra körül egymást érték a fogatok, melyek Gyula város és környéke társadalmának színe-javát hordták oda össze.

A nemes czél elérésére, — a nőegylet pénztára javára a gyulai hölgyek valóban igen szép tevékenységet fejtettek ki. Volt felolvasás, hegedű-, zongora-piécék, szavalat. Bár az összes szereplők jól kiérdemelt tapsokban részesültek — de különösen *Major* hegedűszólója, *Niedermayer* Gizella és *Sal* Mariska operett-kettősei, *Erkel* Sarolta és *Fodor* Jenő két zongorán előadott magyar ábrándjai képezték a hangverseny fénypontjait.

A hangverseny befejeztével a fiatalság tánczra perdtül, a társaság másik része pedig a termekben szép sorban felterített asztaloknál foglalt helyet, hol az erre kiválasztott fiatalleányok és menyecskék páratlan szeretetreméltósággal kínálgatták a teát, melynek ára 1 korona volt, és a különféle hűsítőket.

A jelen voltak mindenikének nevét igen bajos volna ideiktatni — a miért előzetesen bocsánatot kell kérni — de akiket sikerült följegyeznünk, következők:

Asszonyok: Beöthyné, Hildné, dr. Fábry Sándorné, dr. Márky Jánosné, Szekér Gyuláné, Erkel Jánosné, Csák Györgyné, Nagy Jenőné, özv. Dubán Jánosné, Nuszbeke Sándorné, özv. Kalmár Mihályné, Dubán Imréné, Pósa Károlyné, dr. Berkes Sándorné, Szörder Kornélné, Kiss Lászlóné, Dutkai Béláné, Sal Jánosné, Eszenyi Sándorné, Kékuss Istvánné, Mo'doványi Gyuláné, Böhm Miklósné (Kétegyháza), Braun Mórné, Reiser Edéné, Reiser Zsigáné, Hoffmann Mihályné, dr. Golberger Józsefné, dr. Zöldy Jánosné, Székely Lajosné, Székely Zsigmondné, Bertóthy Istvánné, Schmidt Józsefné, Dióssy Béláné, Kliment Gyuláné, Mathiassi Alajosné stb.

Leányok: Erkel Sarolta, Erkel Rózsika (Budapestről), Erkel Margit, Erkel Mariska, Sal Mariska, Böhm Mariska, Reiser Juliska, Szekér nővérek (Makó), Csák Kornélia, Dubán Sárika, Ottrok nővérek, Körös Berta, Kalmár nővérek, Kliment Márta, Hajósi Margit, Niedermayer Gize la, Deutsch Aranka, Hoffmann Mariska, Schmidt nővérek, Kövér Malvin és Janka, Nagy Stefi, Lindl nővérek.

Notabilitások közül: Dr. Fábry Sándor alispán, Csák György pénzügyigazgató, Dutkay Béla

polgármester, dr. Márky János közjegyző, Liszy Viktor király ügyész, Hoffmann Mihály, Szekér Gyula, Nagy Jenő, Kékuss István, dr. Gálbory József, Major Simon, Kovalszky Róbert, Bertóty István.

A jelen voltak a legkellemesebb benyomással távoztak az estélyről, mely a hajnali órákban ért véget és tudomásom szerint a nőegylet javára is szép jövedelemmel zárult.

Végül el nem mulasztatom különösen kiemelni Székely Lajos tanár kiváló érdemeit, minden jóért nemesért különös ügybuzgóságát. Az ő vezetése és részvétele nélkül nem történhetik meg semmi Gyulán. Az eredmény legnagyobb része az ő fáradhatatlanságának köszönhető ez esetben is. A mindenkit kielégítő rendezésért ez uton tolmácsolom a közönséget köszönetet.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Stenkliewicz Henrik. 177

E perczben az udvarról puskaropogás hangzott föl és kozákok rohantak az istállóba.

— Testvérek! testvérek! — ordítottak — gyertek gyorsan!

Sagloba az első perczben nem értette, hogy mi történt, csodálkozva állt ott. A padlásnilyásból letekintett, senki se volt odalent. A tetőn is csend volt.

— Mit jelentsen ez? Mi történt? — kiáltott fel hangosan. — Ah, értem már! Fel akarják gyujtani az istállót és pisztolyokkal lövöldöznek a tetőre.

Kivülről egyre növekvő zaj hallatszott, emberi hangok, lödöbögés és lövöldözés üvöltözéssel és kardcsattogással vegyes.

— Istenem! Olyan ez a zaj, mintha csata folyna odalent! gondolta Sagloba és odafutott a tetőben nyitott nyíláshoz. Kitekintett és megtántorodott az örömtől.

Az udvaron vad csata folyt, Sagloba az első pillanatban látta már, hogy a Bohun embereit rettenetesen megverték. Váratlanul lepték meg őket, homlokukra és mellükre pisztolyokat szegeztek, neki szorították őket a sövénynek és a pajtának, és kaszaboltak soraikban a kardok és tiporva gázoltak át rajtuk a lovak. T-betellenül vergődtek és komoly ellentállásra nem is gondolhattak. A vörösruhás katonák úgy megrémítették a menekülőket, hogy nem tudtak védekezni, sem kardot fogni, sem lóra kapni. Szétszört kis csoportokban védelmezték magukat, néhányan a zavar és lárma között megkísérelték, hogy a lovakat felyergelik, de még mielőtt a kengyelbe tehetnék volna a lábukat, leverték őket. Mások elhanyagolták a lándzsáikat és a kardjukat, s a sövényen át menekültek, de a karókon fennakadtak. Kétségbeesett ordítás töltötte be az udvart. A szerencsétlenek azt hitték, hogy a Jeremiás herczeg egész hadereje tört rájuk. Nem volt arra sem idejük, hogy körülnézzenek. A győztesek diadalordítása, a kardcsattogás és a puskaropogás mint a vihar söpörte el a kozákokat.

— Emberek, meneküljétek! — hangzott minden oldalról.

— Üsd! Vágd! — válaszoltak a támadók.

Es végre meglátta Sagloba a kis Wolodyjovskit, amint néhány embere élén a kapu mellett osztozott a parancsokat, közbe-közbe maga is résztvett a harcban. Valahányat fordult, annyi ellenfél hullott el mellette hang nélkül. A kis Wolodyjovski a vívók mestere volt és testtel-lelékkel katona. Az egész harcot állandóan szemmel tartotta, itt is, amott isintézkedett, rendelkezett, aztán visszafordult, körülnézett és ő maga is közbevágtott, akárcsak a karmester, aki dirigál ugyan, de időközönként maga is együtt játszik a zenekarral, majd felhagy vele és mindig figyel, hogy helyén van-e mindenki.

Amikor Sagloba mindezt látta, örömeiben tánczolni kezdett, hogy valóságos porfelhőt vert föl, tapsolt és ordított:

— Üssétek a beste kutyákat, üssétek, öl jétek, nyúzzátok le a bőrtüket! Vájjátok! Ver jétek, kaszaboljátok, üssétek, öl jétek! Csak rajta! Csak rajta!

Igy ordított Sagloba, s föl-alá futkosott. A szemét a nagy iparkodásban előntötte a vér úgy, hogy egy pillanatra valósággal megvakult. Amikor visszanyerte látását, még szebb látvány várt reá, mert éppen akkor menekült vad futásban néhány emberével Bohun is, sapka nélkül, tépett öltözékben, Wolodyjovski pedig egy kis csapatral a nyomába eredt.

— Üsd agyon! ordította Sagloba. Ő az, Bohun! — de hangját elnyelte a csatazaj.

Bohun a sövényen át menekült, Wolodyjovski utána, néhányan visszamaradtak, mások pedig az ugratás közben lezuhantak a lóról. Sagloba látta, hogy Bohun is és Wolodyjovski is átjutottak a sövényen. Valóságos vadászat kezdődött most. Sagloba a lélekzetét is visszatartotta, a szemét kimeresztette és úgy bámult utánok. Wolodyjovski elérte Bohunt és úgy rontott rá, mint a vadászeb a vaddisznóra. A kozák hátrafordult és csapásra emelte a kardját.

— Viaskodnak! — ordította Sagloba.

Egy percz múltán Bohun lovastul együtt a földre zuhant, Wolodyjovski keresztül gázolt rajta és tovább vágatott a másik ellenség után.

De Bohun élt, föltápáskodott és futva menekült a bokrokkal benőtt sziklák felé.

— Fogjátok meg! Fogjátok meg! — bömbölt Sagloba. — Ő az, Bohun!

Egy kis csapat kozák, akinek a rejtekhelyét felfedezték, vágatott most arra el és a nyomukban a katonák. A kozákok elérték Bohunt, közrefogták és magukkal vitték. Egy hegyes kanyarulatában tütek el végül.

A majorság udvara elcsendesült, mert a Sagloba emberei is a kozákokat kergették.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Szell Kálmán jutalma.

Budapest, január 8. Egyik esti lap bécsi tudósítója udvari körből szerzett értesülés alapján jelenti, hogy *Körber* osztrák miniszterelnököt császári kéziratral örvendezteti meg a király a kiegyezés megkötése körül szerzett érdemeiért. *Szell* Kálmánt pedig *grófi* rangra emelik.

A kiegyezés.

Budapest, jan. 8. (Saj. tud. táv.) A holnapi országgyűlésen az ellenzék *Szell* Kálmánt nyilatkozatra kényszeríti a kiegyezés ügyében, mire *Szell* kijelenti, hogy a kiegyezés még nincs aláírva, s csak néhány nap múlva dől el, s addig nem nyilatkozhatik. *Körber* hasonló nyilatkozatot tesz a Reichsrath előtt.

Bécs, jan. 8. (Saj. tud. táv.) *Körber* az osztrák miniszterekkel szombaton Budapestre érkezik, hogy a kiegyezés revidiálása után végleg megállapodjanak, s a kiegyezést aláírják. A Reichsrathot jan. 15-ére hívják össze.

Dankó Pista betegsége.

Budapest, jan. 8. (Saj. tud. táv.) *Dankó* Pista beteggyától ismét vigasztalóbb hír terjedt el. Haldoklását megczáfolják, állítólag a délután folyamán jobban lett.

Venezuela.

Washington, január 7. Olaszországnak *Castro* elnök javaslatára adott válasza is megérkezett. Hir szerint Olaszország válaszában ugyanazok a szempontok jutnak kifejezésre mint Németország és Anglia válaszában. Az olasz választ is megküldik *Bowen* amerikai követnek *Castronak* való átadás végett. (M. T. I.)

A szász trónörökösne regényéhez.

Drezda, január 8. (Saj. tud. táv.) A szász trónörökös jogi tanácsosa dr. Körner ma értesítette Lujza hercegnasszonyt, hogy a szász udvar hajlandó a válás után 30.000 márka évi járulékot fizetni, de amint udvari körökből kiszivárgott, 50.000 márkát is hajlandó az udvar megadni.

Drezda, január 8. (Saj. tud. táv.) A szász trónörökös tegnap az udvari kápolnában szentmisét hallgatott, mely alkalommal az udvari káplán beszédében a trónörökösne is beleszólt, mire a trónörökös hangosan felzokogott.

Genf, január 8. (Saj. tud. táv.) Giron és a trónörökös ügyvédje között hosszas tárgyalás folyik, melytől meglepő eredményeket várnak.

Genf, január 8. (Saj. tud. táv.) A trónörökösne látogatón uton kérte a főtörvényszék elnökét, hogy a válóperében tartandó főtárgyalást január 25-ére tűzzék ki.

Páris, jan. 8. Giron Genfből titokban elutazott, s tartózkodását a legóvatosabban titokban tartja, s két nap múlva visszatér Genfbe.

Láng Lajos Bécsben.

Bécs, jan. 8. Láng Lajos kereskedelmi miniszter tegnap este Budapestről ideérkezett. (M. T. I.)

Uj tarack-üteg.

Temesvár, január 8. (Saj. tud. táv.) Hadügyi körökben elhatározták, hogy Temesvároff uj tarack-üteget állítanak fel s a temesvári tüzérezredet Pancsovára helyezik át.

Vasuti szerencsétlenség.

Pittsburg, január 7. Duquesnek közelében a duquesne-virginai-charlestowni vasut egyik személyvonata összeütközött egy tehervonattal. A vasuti hivatalnokok jelentései szerint tíz ember életét vesztette és sokan megsebesültek. (M. T. I.)

A szász király haldoklik.

Bécs, jan. 8. A lapokhoz ma reggel Drezdából érkezett távirat szerint György király állapota oly rosszra fordult már, hogy az élete menthetetlen. Az orvosok a családtagokat már előkészítették a katasztrófa bekövetkezésére.

Chamberlain Dél-Afrikában.

Pretória, január 8. Chamberlain gyarmatiügyi miniszter a tiszteletére adott lakomán beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Milnerrel együtt olyan tervet állapítottak meg, mely a kártérítési követelések rendezését siettetni fogja. (M. T. I.)

A czukoregyezmény.

Hága, január 7. Az első kamarának a brüsszeli egyezményre vonatkozó különféle észrevételeire a kormány irásban azt válaszolta, hogy a differenciális pontok Németalföldre nézve nem elég jelentősek arra, hogy az egyezmény életbeléptetésének elhalasztására okul szolgáljanak. Az önkormányzatu angol gyarmatokra vonatkozó vitás kérdés nem rendezhető a brüsszeli konferencia határozatainak ratifikációja előtt. A németalföldi kormány Németországgal és Ausztria-Magyaror-

szággal, valamint az angol parlament néhány tagjával egyetértően úgy vélekedik, hogy Anglia nem vonhatja ki magát az alól a kötelezettség alól, hogy prémiumokat fizető gyarmataitól kiegyenlítő vámot szedjen. Amde Németalföld ebben a kérdésben oly kevéssé van érdeke, hogy nem ragadhatja meg a kezdeményezést az oly nagy nehézségek között létrejött egyezmény megszüntetésére. A kormánynak az a szándéka, hogy a körülményekhez képest pótdadó esetleges behozatalára kér felhatalmazást, nem jelenti azt, hogy tényleg be akar hozni ilyen adót. A kormány csak fegyvert akar, hogy szükség esetén segíthessen az iparon. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.**Nagyváradí hetivásár.**

Vásári árjegyzék a nagyváradí piacon 1903. január hó 6-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.60--14.--. Kétszeres buza 13.20--12.80 Rozs 12.40--12 --. Arpa 11.20--10--80. Zab 12.--11.60. Tengeri 11.20--10.80. Borsó 37.--. Lencse 40.--. Bab 19.--. Köleskása 24.--. Burgonya 5.60. 100 kiló lángliszt 26.60. Zsemlyeliszt 26.40. Fehér kenyér liszt 26.--. Barna kenyér liszt 24.--. Széna fuvarral 5.--. Szózt szalonna 152.--. 6 kiló zsup-szalma --20. 150 dkr. alom-szalma --12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.--. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus --96. 1 kiló öntött gyertya --80. 1 kiló lámpaolaj --78. 1 liter ó-bor 1.--. 1 liter uj-bor --68. Pálinka --72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.--. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.--. 1 mm. olvasztott faggyu 68.--. 1 mm. szappan 48.--. 1 mm. birka gyapju --. 1 mm. magyar gyapju --. 1 htr ó-bor 62.--. 1 htr uj-bor 34.--. 1 mm. mész 1.30 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.--. 1 mm. kendermag 20.--. 1 mm. köles --. 1 mm. repce --. 1 mm. dió 52.--. 1 mm. mogyoró --. 1 mm. aszalt szilva 40.--. 1 kgr. savanyu káposzta 24.--. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés hus 1.12. 1 kgr. juh-hus --68. 1 kgr. vereshagyma --16. 1 kgr. foghagyma --54. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 2.40. 1 kgr. barna kenyér --22. 1 ltr kőolaj --44.

Forgalmi kimutatás 1903. január hó 6-ról. Tiszta buza körülbelül 340 hltr. Kétszeres buza 90 hltr. Rozs 140 hltr. Arpa 70 hltr. Zab 120 hltr. Tengeri 350 hltr. Burgonya 120 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 138 drb. Fé hizott 173 drb. Sovány 80 drb. Süldő 260 drb. Malacz 190 drb. Hizott marha 42 drb. Jármos ökör 300 drb. Fejős tehén 180 drb. Borju 210 drb. Bivaly 3 drb. Juh és kecske -- drb. Ló 343 drb.

Marha ártáblázat 1902. január 6-ról. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 600--700 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 500--580 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 230--490 k. 1 drb fejős tehén 100--230 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150--270 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110--180 k. 1 drb veres borju 30--50 k. 1 drb fél éves borju 32--56 k. 1 drb egy éves borju 44--62 k. 1 drb két éves borju 64--160 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 98--104 k. 1 pár fél éves sertés 34--38 k. 1 pár egy éves sertés 46--68 k. 1 pár két éves sertés 76--130 k. 1 drb ígás ló 140--220 k. 1 pár ökörbőr 40--50 k. 1 pár tehénbőr 26--30 k. 1 pár borjubőr 10--20 k. 1 pár lóbőr 10--20 k.

Értéktőzsdé.

	Budapest, jan. 8.
Oszták hitel	697.--
Magyar hitel	701.--
Allamvasut	---
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.--
Salgótarjáni	---
Wagon-kölesön	---

Határidők.

	Budapest, jan. 8.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.--
Káposzta, repce, aug.	.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.40
Magyar koronajárdék	98.65
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	---
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	---
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	---
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	---
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	203.--
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölesön	160.--
Oszták járdék papirban	100.75
Oszták járdék aranyban	100.65
Oszták korona járdék	120.50
Oszták államsorsjegyek	100.50
Oszták magyar bank részvény	154.50
Magyar hitelbankrészvény	15.45
Oszták hitelintézet részvény	73.50
Párisi vista	690.50
29 frankos arany (Napoleon'dor)	95.22
Németbirodalmi márka	19.03
Londoni vista	117.02
20 márkás arany	289.40
	23.41

SZERKESZTOI POSTA.

Egy bálozó leány. A. ur sajnálja legjobban, hogy nem irhat a bálokról, csak úgy megszűröl. Az igazi tudósítást ifjabb erő vette át, hogy kicsoda, arról meggyőződhetik majd a bálteremben. Komoly ur, állása is van... és hát a farsang olyan idő, a mikor a báli tudósítókért nem vállal felelősséget a szerk.

A szerkesztőnőrt felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó.

A »**Biharmegyei Takarékpénztár**« Nagyváradon **1903. évi január hó 17-én délután 3 órakor** az intézet helyiségében Kossuth-utca 19/20. szám alatt tartja meg

XXXI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a mérleg kimutatásával és határozat hozatala a nyereség hova fordítása és intézkedés a felmentvény megadása iránt.
2. Az igazgatóság és
3. a felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és a választmány alapszabályszerű kiegészítése.
4. Esetleges indítványok előterjesztése és tárgyalása az alapszabályok 51. szakasza értelmében.

Azon t. cz. részvényesek, akik a fenti közgyűlésen részt venni óhajtanak, tartoznak az alapszabályok 46. szakasza értelmében három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a Biharmegyei Takarékpénztárnál Nagyváradon letéteményezni.

Az évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése mai naptól kezdve az intézet helyiségében megtekinthető és kivánságra nyomtatott példányban a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Nagyvárad, 1903. évi január hó 8-án.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhathatóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Ímádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JANOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilionszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-fele liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetménye, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.	12. Bevételi } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	13. Kiadási } számadás-ívek.
3. Hitehagyottak jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.	15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.	16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	17. Meholtak } anyakönyvi kivonata.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	19. Iskolai jelentés.
9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
10. Egybekeltek } papíron.	21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.
11. Meholtak }	22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
	23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegzőgyártás.